

Tito Mboweni a ri na nkoka eka ntshamiseko wa ikhonomikulu ya Afrika-Dzonga

Tshwane, 13 Nhlangula 2024 – Vukorhokeri bya Xibalo bya Afrika-Dzonga (SARS) wu yisa mikhenso eka sirha Ttn Tito Mboweni loyi a pfuneku ku tshamisekisa vuandlalo bya ikhonomikulu ya hina eka swiave swa nkoka leswi a swi tlaneke tanihi Gavhenara wa Bangikulu na Holobye wa Timali, hi ku tirhela kusuhi na SARS tanihi xiphemu xa ndyangu wo anama wa Timali.

Eka khume ra malembe ku sukela hi 1999 ku fikela hi 2009, a ri Gavhenara wa Bangikulu, lembexikhume leri hlanguaneke na 10 wa malembe lama tirhiweke hi sirha Ttn Pravin Gordhan tanihi Khomixinara wa SARS. A ku ri lembexikhume leri ra ntshamiseko eka vurhangeri, kun'we na Ttn Trevor Manuel tanihi khale ka Holobye wa Timali, lebyi pfuneku SARS eka ku vuyerisa evutshan'vini nakambe kungu ra yona no endla ximodeni tanihi vulawuri bya xibalo bya xiymo xa le henhla emisaveni.

Ku hava photifoliyo ya mfumo leyi a yi ri na ntshamiseko wa vurhangeri byo tani eka nkarhi wo leha, leswi a swi ri swa nkoka eku akeni ka xidemokirasi xa hina no tiyisa mavandla mo fana SARS na Bangikulu.

Khomixinara wa SARS Edward Kieswetter u yisile nxiximo eka Ttn Mboweni ku va a vi le xiphemu xa rixaka ra varhangeri lavantshwa lava rhangisaka nyimpi ehenhla ka xihlawuhlawu loko swi languteka swi nga koteki ku hlula mfumo wa ntsongahalo.

"Ttn Mboweni u endlile magandzelo lama faneleke hi vomu ku humelerisa xikongomelo xa hina xa ntshuxeko eka xileriso xo kala rixaka, xo kala rimbewu na xidemokirasi. Rixaka ra yena a ri tiveka tanihi "tinghala letitsongo" hikwalaho ka vunhenha na ku hleketelelana. Hi sweswo, SARS yi n'wi losa eka nyimpi ya yena ehenhla ka nawu wa ntsongahalo na ku aka xidemokirasi xa hina. Vurhangeri bya yena tanihi Holobye wa Timali byi tile tanihi nkarhi wa nkoka eka matimu ma SARS endzhakukaloko yi xanisekile heriso wa xihatla na sisiteme ya mfumo wa yona hi ku tirhana na xikongomelo xa vukungundzwana. A ku ri sirha Holobye Mboweni a tirha eka xiringanyeto xa Komiti leyi ringanyeteke eka Phresidente ku ndzi thola tanihi Khomixinara ya SARS.

Ku sukela hi Mudyaxihi 2019, ndzi vi le na ntsako wo tirha etlhelo ka Tito Mboweni, tanihileswi hi sunguleke rendzo ro aka SARS hi vuntshwa, endzhaku ka nkarhi wo lawuriwa ka mfumo hi mavandla ma le tlhelo. Ku rhangela ku ya eka mihlawulo ya sweswinyana, Tito u ndzi berile riqingho ku ndzi hlohlotelu ku ya emahlweni na ntirho lowu hi wu endlaka eka SARS, a phikelela leswaku swi na nkoka njhani ku ka hi nga tshiki ku tiyisa xidemokirasi xa hina. A tiyile eka rendzo ra yena ro pfuna ku nga ri eka matshalatshala mo aka hi vuntshwa ntsena kambe ku tiyisisa leswaku SARS nakambe yi tiphina hi vutidzunisi bya ndhawu eka vaaki va hina. Switsundzuxo swa yena swa vutlhari na nseketelo lowu a wu nyikeke SARS ku hetisia xileriso xo hlengeleta hinkwaswo leswi kolotiwaka Mfumo swi ta tsundzukiwa swinene. Swi ta hi xihatla endzhakuka ku hundza emisaveni ka Ttn Gordhan, rifu leri nga tanguku hi nkarhi ri hi rhobile tanihi SARS na vaaki va Afrika-Dzonga hi ku anama munhu wa xirhandzatiko, munhu wo ka anga lawuleki na xihontlovila xo tlhariha.

Famba kahle Tito, u tirhile xiave xa wena, hi ta ya emahlweni na ndlela yo tiyisa tipholisi ta hina ta swa timali na tshaku ra vulawuri ku antswisa vaaki hinkwawo va Afrika-Dzonga."

SARS yi tsakela ku humesa michavelelo na ntswelavusiwana lowukulu ku ya eka ndyangu wa ka Mboweni eka ku hundza emisaveni ko tsema nhlana ka khale ka Holobye wa Timali.

Hamba Kahle!

Mayelana na vuxokoxoko hi xitalo, u komberiwa ku tihlanganisa na SARS eka
SARSMedia@sars.gov.za.